

Силабус освітнього компоненту

МЕТОДОЛОГІЯ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Освітньо-професійна програма – **Право**

Рік навчання: **2025-2026**, Семестр: **_1_**

Кількість кредитів: денна ф/н - 3, заочна ф/н - 3

Обсяг годин: денна ф/н - **90**, заочна ф/н - **90**

Мова викладання: **українська**

Підсумковий контроль – **залік**

Форма проведення занять – **лекції, семінарські заняття**

Назва освітнього компоненту	<u>Методологія юриспруденції</u> <u>Methodology of Jurisprudence</u>
Викладач	Коритко Лілія Ярославівна в.о. завідувача кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» доктор юридичних наук, професор Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13, каб. 409
E-mail:	lilia160170@gmail.com
Консультації викладача	Чт. 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Методологія юриспруденції» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів.

В сучасному світі, де правова сфера виявляється динамічною та постійно змінюється під впливом суспільних трансформацій, методологія юриспруденції стає ключовим елементом наукового вивчення права.

Методологія юриспруденції – це система принципів, підходів, методів і засобів, які використовуються для наукового вивчення права та юридичних явищ, а також для організації наукової та практичної діяльності в галузі юриспруденції.

Вона визначає, як саме досліджувати право, аналізувати юридичні норми та інститути, а також як застосовувати отримані знання на практиці.

Крім того, методологія юриспруденції визначає принципи та підходи до розробки нових теоретичних концепцій у правознавстві. Вона дозволяє науковцям критично оцінювати існуючі теорії та пропонувати власні моделі для розуміння і пояснення правових явищ.

Значення методології юриспруденції полягає, насамперед, в створенні основ для наукового підходу до вивчення права. Вона допомагає визначати ключові елементи юридичної системи, вивчати їхні взаємовідносини та вплив на суспільство.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність утверджувати культуру доброчесності, виявляти та формувати нульову толерантність до корупційних проявів, дотримуватися та послідовно відстоювати високі стандарти професійної етики.

ЗК12. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальні компетентності:

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефаківців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК16. Здатність демонструвати знання й розуміння правових явищ в умовах глобалізаційних процесів.

4. Програмні результати навчання:

ПРН3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4 Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки

ПРН6 Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7 Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8 Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 18. Демонструвати знання і розуміння проблематики глобалізаційних процесів у контексті розвитку сучасних правових явищ.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
лекції	14	10
семінарські заняття	16	6
індивідуальна робота (в складі самостійної)	10	10
самостійна робота	50	64
всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання(теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема1.	Поняття, сутність та організація наукового дослідження	2	2
Тема2.	Поняття та структура методології наукового дослідження	2	2
Тема3.	Філософсько-світоглядні та загальнонаукові методи пізнання	2	
Тема4.	Спеціальні методи правового дослідження	2	
Тема5.	Методологія викладу результатів наукового дослідження. Вимоги до кваліфікаційної роботи. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Академічна доброчесність	2	2
Тема 6	Робота над написанням наукових статей, монографій.	2	2
Тема 7	Підготовка та написання матеріалів (тез) на науково-практичну конференцію	2	2

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання(теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема1.	Поняття, сутність та організація наукового дослідження	2	2
Тема2.	Поняття та структура методології наукового дослідження	2	
Тема3.	Філософсько-світоглядні та загальнонаукові методи пізнання-	2	
Тема4.	Спеціальні методи правового дослідження	2	
Тема5.	Методологія викладу результатів наукового дослідження. Вимоги до кваліфікаційної роботи. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Академічна доброчесність	2	2
Тема 6	Робота над написанням наукових статей, монографій.	4	2
Тема 7	Підготовка та написання матеріалів (тез) на науково-практичну конференцію	2	

Самостійна робота		
Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)	ДФ год.	ЗФ год.
1. Поняття, сутність та організація наукового дослідження	6	10
2. Поняття та структура методології наукового дослідження	8	10
3. Філософсько-світоглядні та загальнонаукові методи пізнання-	8	10
4. Спеціальні методи правового дослідження	6	8
5. Методологія викладу результатів наукового дослідження. Вимоги до кваліфікаційної роботи. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Академічна доброчесність	8	10

6. Робота над написанням наукових статей, монографій.	8	8
7. Підготовка та написання матеріалів (тез) на науково-практичну конференцію	6	8

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях. Доповідь є інформаційним повідомленням.	10	10

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		

35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положенням «Про академічну доброчесність в Івано-Франківському навчально-науковому юридичному інституті Національного університету «Одеська юридична академія»

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Регулярне відвідування семінарських занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою є необхідною умовою. Допускається використання мультимедійних технологій для представлення результатів аналізу рекомендованої літератури. Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування.
Вимоги до індивідуальної роботи	Реферат повинен містити результати поглибленого дослідження окремих питань курсу та бути підкріпленим науково-методичною базою. Доповідь є інформаційним повідомленням.

Вимоги до самостійної роботи	Ознайомлення з рекомендованою літературою є необхідною умовою. Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних питань, написанні рефератів, тез, статей. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, заліку.

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
2. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року. Редакція від 14.06.2025, підстава - 4240-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
3. Про вищу освіту: закон України від 01.07.2014 № 1556. Редакція від 22.09.2025, підстава - 4562-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України від 25.11.2015 р. № 848-VIII. Редакція від 27.09.2025, підстава - 4246-IX [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
5. Деякі питання присудження (позбавлення) наукових ступенів: постанова КМУ від 17 листопада 2021 р. № 11974. Редакція від 01.08.2025, підстава - 928-2025-п. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: постанова КМУ від 12 січня 2022 р. № 44. Редакція від 08.05.2024, підстава - 507-2024-п. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Андріюк В. В. Філософія права та методологія наукових досліджень: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня денної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2023
2. Кисляк Л. Н., Коваль І. В., Коритко Л. Я., Кучера А. М. Основи соціальних комунікацій: навчальний посібник для студентів спеціальності 081 «Право» (магістр) та 262 «Правоохоронна діяльність» (магістр). Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2022. 168 с. ISBN 978-617-8128-03-6
3. Коритко Л. Я., Барчук І. В. Методологія юриспруденції: навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2020. 38 с.
4. Коритко Л. Я. Загальнотеоретична юриспруденція: навчальний посібник - для підготовки до здачі державного іспиту / Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА» – Івано-Франківськ: Супрун В. П., 2021. 120 с. – ISBN 978-617-7468-80-5 (6,85 д.а.).
5. Коритко Л. Я., Коропецька С. О. Загальна теорія права та держави. Ч. 1. Теорія держави: навчальний посібник - конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФННЮІ НУ «ОЮА», 2024. 52 с.

6. Коритко Л. Я., Коропецька С. О. Загальна теорія права та держави. Ч. 2. Теорія права: навчальний посібник - конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФННЮІ НУ «ОЮА», 2024. 76 с.
7. Коритко Л. Я. Методологія юриспруденції: навчально-методичний посібник з конспектом лекцій для студентів магістратури. Івано-Франківськ: ІФННЮІ НУ «ОЮА», Територія друку. 2025. 72 с.
8. Методологія юридичних наук : програма курсу та методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни : другий (магістерський) рівень вищої освіти, спеціальність 081 «Право» / А. Л. Святошнюк, В. В. Валах, С. М. Клейменова ; Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. Одеса : Фенікс, 2021. 39 с.
9. Мурашкін М. Г. Наука в контексті філософських знань : монографія. Дніпро : Монолит, 2021. 184 с.

9.2. Допоміжна:

Наукові статті, тези доповідей та ін.

1. Бондаренко В. А., Федішин О. М. Значення та особливості правової комунікації: зарубіжний досвід. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. №1. С. 15–19
2. Бондаренко В. А. Зміст контрольної функції держави у сфері віртуального простору. Соціально-правові студії. 2020. Вип. 4 (10). С. 28–34.
3. Бондаренко В. А., Пустова Н. О. Принципи правового регулювання інформації. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. Львів: ЛьвДУВС, 2023. Вип. 3. С. 132–140.
4. Коритко Л. Я., Джуган В. О. Необхідність вивчення сутності юридичної відповідальності на сучасному етапі. Персоналії українських правників – творців Української державності: історія і сучасність): матеріали Одинадцятої Всеукраїнської наукової інтернет-конференції (Львів, 29 травня 2020 р.). / Наук. інтернет-конференції. – Вип. 11 / Терлюк І. Я. (укладач) // ПІПО НУ «Львівська політехніка». Львів: Ліга-Прес, 2020. С. 132–136.
5. Кельман М. С. Методологічні засади юридичної науки. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2020. Т. 7. № 1. С. 37–42. <http://doi.org/10.23939/law2020.25.037>
6. Копча В. В. Методологія дослідження правового явища: поняття, структура, інструментарій. Часопис Київського університету права. 2020. Вип. 1. С. 54–58. doi: 10.36695/2219-5521.1.2020.08
7. Костицький М., Кушакова-Костицька Н. Методологія теоретичного та практичного пізнання в юриспруденції як у науково-практичному комплексі. Філософські та методологічні проблеми права. 2023. № 1 (25). С. 9–17.
8. Костицький М. В., Кушакова-Костицька Н. В. Етичні і правові погляди Піфагора. Філософські та методологічні проблеми права. 2020. Т.20. № 2. С. 8–14
9. Макаров З. Онтологічні підстави соціогуманітарної парадигми сучасного наукового розвитку. Гуманітарний дискурс у перспективі ХХІ століття: методологічні засади : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Чернівці, 5–6 листоп. 2021 р.). Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2021. С. 54–60.
10. Міхайліна Т. В., Гоцуляк Ю. В. Криза методології сучасних юридичних досліджень. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2021. Вип. 65. С. 26–30. (Серія «Право»). doi: 10.24144/2307-3322.2021.65.4.
11. Пріор Ю. С. Методологія юриспруденції та її значення // VII Міжнародний молодіжний науковий юридичний форум: [Матеріали форуму, м. Київ, Національний авіаційний університет, 16-17 травня 2024 р.]. с. 110–111. <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/63609>
12. Святошнюк А. Л. Щодо порівняльного методу у методології юридичної науки. Правова держава. № 40. 2020.

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

www.president.gov.ua – Президент України
www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
www.ombudsman.kiev.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини
www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України
www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України
www.scourt.gov.ua – Верховний Суд
www.ccu.gov.ua - Конституційний Суд України
<https://www.gp.gov.ua> – Офіс Генерального прокурора
Рекомендовані науково-аналітичні ресурси
www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень
<http://parlament.org.ua/> - Лабораторія законодавчих ініціатив
<http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського
<http://www.lawyer.org.ua/> - Інтернет-видання «Юриспруденція он-лайн»
<http://www.ukrjurist.com/> - Український юрист. Журнал сучасного правника
<http://www.yur-gazeta.com/> - Юридична газета Online

11.4. Міжнародні видання:

1. Коритко Л. Я. Аналіз окремих положень концепції розвитку юридичної освіти в Україні. Scientific and pedagogic internship «Ways of improving the training of qualified lawyers in Ukraine and the EU» : Internship proceedings, February 8 – March 19, 2021. Frankfurt an der Oder : «Baltija Publishing». // European University Viadrina Frankfurt (Oder), 2021. Pp. 57-59.

В.о. завідувача кафедри

загальноправових та гуманітарних дисциплін

Лілія КОРИТКО